

Reglur um ábyrgðarmörk

og starfshætti stjórnenda, kjörinna fulltrúa og nefndarmanna í stjórnarsýslu Akureyrarbæjar

Kynning fyrir kjörna fulltrúa og formenn nefnda

Akureyrarbær

Inga Þöll Þórgnýsdóttir, bæjarlögmaður

júní, 2018

Reglur um ábyrgðarmörk gilda um

- Kjörnir fulltrúar (22)
 - Bæjarfulltrúar (11)
 - Varamenn þeirra (11)
- Nefndarmenn
 - Þeir einstaklingar sem tilnefndir eru í fastanefndir bæjarins og starfa í umboði bæjarstjórnar
 - Varamenn þeirra
- Stjórnendur
 - Allir yfirmenn stjórnsýslu bæjarins skv. gildandi skipuriti á hverjum tíma
- Bæjarstjóri
 - Sviðsstjórar (10)
 - Forstöðumenn

Megininntak reglna um ábyrgðarmörk

Fjalla um

1. Lög og reglur sem kjörnir fulltrúar og stjórnendur starfa eftir
2. Ábyrgðarmörk milli kjörinna fulltrúa og stjórnenda
3. Starfsvettvang kjörinna fulltrúa
4. Skyldur og starfshætti stjórnenda

Kjörnir fulltrúar og stjórnendur starfa samkvæmt

- Samþykkt um stjórn Akureyrarbæjar og fundarsköp bæjarstjórnar (bæjarmálasamþykkt)
- Sveitarstjórnarlögum
- Samþykktum um fastanefndir
- Sérstökum stefnumarkandi samþykktum bæjarstjórnar
- Ákvörðunum, áætlunum og útgjaldarömmum sem bæjarstjórn samþykkir
- Reglum um ábyrgðarmörk
- Lögum og reglum, sem m.a. gilda um einstaka málaflokka
 - Stjórnsýslulög, upplýsingalög, persónuverndarlög, faglög

Ábyrgðarmörk kjörinna fulltrúa og stjórnenda

MEGINREGLUR

- 1. Meginverkefni kjörinna fulltrúar og nefndarmanna er að hlutast til um framkvæmd stefnu með samþykktum í bæjarstjórn og á nefndafundum
 - Stefnumarkandi umræða um málefni bæjarins
 - Ákvarðanataka um málefni bæjarins
 - Starfs-, fjárhags- og skipulagsáætlanir
 - Ákveða stjórnskipan bæjarins
 - Reglusetning og gjaldskrárákvarðanir
 - Eftirlitshlutverk

- 2. Kjörnir fulltrúar og nefndarmenn hafa sem einstaklingar ekki **boðvald** yfir starfsmönnum bæjarins
 - “Girðing”
 - Bæjarstjóri/sviðstjórar
- 3. Bæjarstjóri og sviðsstjórar eru **tengiliðir** kjörinna fulltrúa við daglega starfsemi
- Kjörnir fulltrúar fara ekki neðar í stjórnendalagið til að afla upplýsinga, m.a. vegna eftirlits með starfseminni

Kynning á málefnum bæjarins

- Bæjarstjóri kynnir og er í forsvari fyrir ákvarðanir og stefnumörkun bæjarstjórnar
- Formenn nefnda og ráða kynna ákvarðanir þeirra
- Stjórnendur kynna og eru í forsvari fyrir framkvæmdinni

Stefnumörkun

Ábyrgð á framkvæmd stefnu

Stefnumörkun

- **Bæjarstjórn** fer með stjórn Akureyrarkaupstaðar samkvæmt ákvæðum sveitarstjórnarlaga, annarra laga og “bæjarmálasamþykktar”
- Bæjarstjórn hefur ákvörðunarvald um nýtingu tekjustofna, lántökur og ráðstöfun eigna og um framkvæmd verkefna sveitarfélagsins sbr. 4. gr. bæjarmálasamþykktar
- Hlutverk **kjörinna fulltrúa** er að móta stefnu fyrir starfsemi Akureyrarbæjar og einstakra deilda og stofnana bæjarfélagsins, m.a. með gerð starfs- og fjárhagsáætlana sbr. 3. gr. reglna um ábyrgðarmörk

Ábyrgð á framkvæmd stefnu

- **Bæjarstjóri** og **sviðsstjórar** bera ábyrgð á að dagleg starfsemi sé samkvæmt stefnu og ákvörðunum í viðkomandi málaflokki
sbr. 6. gr. reglna um ábyrgðarmörk
- **Stjórnanda** ber að veita sem besta þjónustu við íbúa bæjarins samkvæmt stefnu bæjarstjórnar
- Stjórnandi hefur **samráð við undirmenn** sína um framkvæmd stefnunnar
skv. 12. gr. reglna um ábyrgðarmörk

- Verði **stjórnandi** var við óeðlileg frávík frá markaðri stefnu, settum reglum eða samþykktum starfs- og fjárhagsáætlunum í rekstri stjórnunareininga sem undir hann heyra, beinir hann fyrirmælum um úrbætur til næsta undirmanns sem ber ábyrgð á viðkomandi málaflokki eða verkefni
sbr. 14. gr. reglan um ábyrgðarmörk

Umboðskeiðjan

- Umboðskeiðjan byrjar hjá kjósendum, sem veita bæjarstjórn umboðið, þaðan fer umboð til bæjarstjóra, sem veitir sviðsstjórum umboð og síðan til forstöðumanna, sem heyra beint undir þá
- Hverjum hlekk í keiðjunni fylgir framsal valds frá umbjóðanda til „fulltrúa“, en handhafi valdsins á hverjum tíma er ábyrgur gagnvart umbjóðanda sínum um meðferð þess

Athafnafrelsi stjórnenda

- Sviðsstjórar og forstöðumenn geta gert skipulagsbreytingar innan sinna sviða/eininga, **sem ganga ekki á svig við stefnu, sjórnskipulag og fjárheimildir**
- Sviðsstjórar og forstöðumenn hafa ákveðið **athafnafrelsi í rekstri stofnana:**
 - Fjölga starfsmönnum vegna aukinna verkefna/þjónustu
 - Fækka starfsmönnum vegna breytinga á verkefnum, þjónustu eða vegna niðurskurðar
 - Gera breytingar í hagræðingaskyni eða með hagsmuni heildarinnar að leiðarljósi

Athafnafrelsi stjórnenda sett takmörk

- Virða bera fjárheimildir, stefnur og ákvarðanir bæjarstjórnar
- Geta ekki sett starfsreglur sem hafa áhrif á verksvið annarra hliðstæðra stjórnenda nema í samráði við þá og sameiginlegan yfirmann skv. 12. gr. reglna um ábyrgðarmörk
- Ber að hafa hagsmuni heildarinnar að leiðarljósi og taka þá fram yfir hagsmuni stjórnunareiningar sinnar ef svo ber undir skv. 11. gr. reglna um ábyrgðarmörk

Ábyrgðarmörk sviðsstjóra og forstöðumanna skv. 12. gr.

- Sviðsstjórar gera þjónustusamninga um einstaka verkþætti og bjóða út verk
- Forstöðumanni er heimilt, í samráði við viðkomandi sviðsstjóra, að gera minni háttar samninga til allt að **þriggja ára**
 - Mega hafa ekki í för með sér aukningu á árlegum útgjöldum málaflokksins eða breytingar á þjónustu
- Sviðsstjórar hafa eftirlit með daglegri starfsemi stjórnunareininga lægra settra stjórnenda skv. skipuriti, en hlutast ekki til nema um frávík sé að ræða frá vönduðum stjórnsýsluháttum, starfs- og fjárhagsáætlun, reglum bæjarstjórnar eða nefnda

Framsál bæjarstjórnar til nefnda og embættismanna

Fullnaðarákvarðanir

44. gr. sveitarstjórnarlaga

- Í því skyni að stuðla að **hagræðingu, skilvirkni og hraðari málsmeðferð** getur bæjarstjórn ákveðið í samþykkt sveitarfélagsins, að fela **nefnd, ráði eða stjórn fullnaðarafgreiðslu** mála sem ekki varða verulega fjárhag sveitarfélagsins nema lög eða eðli máls mæli sérstaklega gegn því
- Á sama hátt og með sömu skilyrðum er bæjarstjórn heimilt að fela **öðrum aðilum** innan stjórn-sýslu sveitarfélagsins fullnaðarafgreiðslu mála

Fullnaðarafgreiðsla nefnda

- Bæjarstjórn staðfestir erindisbréf fyrir nefndir, ráð og stjórnir þar sem kveðið er á um hlutverk, valdsvið og starfshætti þeirra
- Bæjarráði og öðrum kjörnum nefndum er heimilt að afgangreiða á grundvelli erindisbréfs, án staðfestingar bæjarstjórnar, mál á verksviði þeirra ef:
 - lög eða eðli máls mæla ekki sérstaklega gegn því,
 - þau varða ekki fjárhag sveitarfélagsins umfram það sem kveðið er á um í fjárhagsáætlun, og
 - þau víkja ekki frá stefnu bæjarstjórnar í veigamiklum málum
- Bæjarstjórn er heimilt að fela sviðsstjórum fullnaðarafgreiðslu með sömu skilyrðum

Fundargerðið til kynningar

- Fundargerðir nefnda, ráða og stjórna eru lagðar fyrir bæjarstjórn til kynningar
- Undantekningar:
 - Þær ályktanir eða tillögur í fundargerðum sem þarfnast staðfestingar bæjarráðs eða bæjarstjórnar eru lagðar fyrir sem sérstök mál og eru afgreidd með formlegum hætti
 - Ályktun nefndar sem hefur fjárútlát í för með sér skal lögð fyrir bæjarráð

54. gr. Mál sem fengið hafa fullnaðarafgreiðslu nefnda eða sviðsstjóra er heimilt að vísa til bæjarstjórnar

- Mál sem sviðsstjóra er heimilt að afgreiða eða sem hefur fengið afgreiðslu í nefnd getur komið til ákvörðunar bæjarstjórnar með tvennum hætti:
 - 1. Nefnd er skylt að vísa afgreiðslu máls til bæjarstjórnar ef a.m.k. **þriðjungur atkvæðisbærra fundarmanna óskar eftir því** með bókun á nefndarfundi
 - 2. Bæjarfulltrúi getur með formlegri og rökstuddri tillögu óskað þess að ákvörðun nefndar eða sviðsstjóra verði tekin á dagskrá bæjarstjórnar. Þetta gildir þó ekki ef ákvörðun hefur verið tilkynnt málsaðila og hagsmunir hans mæla gegn því að mál verði tekið upp að nýju

Tvöfalt hlutverk kjörinna fulltrúa

- Tvöfalt hlutverk kjörinna fulltrúa
 - Pólitískt: Stefnumarkandi umræða og ákvarðanataka um málefni bæjarins á pólitískum forsendum
 - Stjórnsýsla: Meðferð og afgreiðsla stjórnsýslumála á grundvelli laga og reglna
- Bæjarstjórn ber ábyrgð á hvoru tveggja, þ.e. pólitíkinni og stjórnsýsluframkvæmdinni

Ábyrgðarmörk kjörinna fulltrúa og bæjarstjóra/sviðsstjóra

- **Kjörnir fulltrúar**
 - Fara með stjórn bæjarins
 - Móta stefnu með starfs-, skipulags- og fjárhags-áætlun
 - Setja reglur og taka ákvarðanir um gjaldskrár
 - Eftirlitshlutverk með starfsemi bæjarins
 - Ráða bæjarstjóra
- **Bæjarstj./sviðsstjórar**
 - Framkvæma og framfylgja stefnu
 - Ábyrgð á að dagleg starfsemi sé skv stefnu
 - Bæjarstjóri ræður sviðsstjóra til starfa
 - Bæjarstjóri m. boðvald yfir sviðsstjórum
 - Tengiliðir bæjarins við kjörna fulltrúa